389L0397

30.6.89 *EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI* N:o L 186/23

NEUVOSTON DIREKTIIVI,

annettu 14 päivänä kesäkuuta 1989,

virallisesta elintarvikkeiden tarkastuksesta

(89/397/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 100 a artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen(1),

toimii yhdessä Euroopan parlamentin kanssa(2),

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon(3),

sekä katsoo, että

elintarvikekaupalla on erittäin tärkeä sija yhteismarkkinoilla; kaikkien jäsenvaltioiden on pyrittävä suojaamaan kansalaistensa terveyttä ja taloudellisia etuja; terveyden suojaaminen on ehdottomasti asetettava etusijalle, ja sen vuoksi virallista elintarvikkeiden tarkastusta on yhdenmukaistettava ja tehostettava,

kuitenkin erot kansallisten lainsäädäntöjen välillä ovat omiaan estämään tavaroiden vapaan liikkuvuuden,

sen vuoksi on tarpeen lähentää edellä tarkoitettua lainsäädäntöä,

ensi vaiheessa on yhdenmukaistettava tarkastusten suorittamista koskevat yleiset periaatteet,

myöhemmin voidaan yleisten periaatteiden lisäksi antaa tarvittaessa erityissäännöksiä,

tämän direktiivin tavoitteena on, että tarkastetaan, täyttävätkö elintarvikkeet niitä koskevan lainsäädännön vaatimukset; edellä tarkoitettu lainsäädäntö sisältää terveyttä sekä elintarvikkeiden koostumusta tai laatua koskevia säännöksiä, joiden tarkoituksena on kuluttajien taloudellisten etujen turvaaminen, ja lisäksi säännöksiä kuluttajavalistuksesta ja liiketoimien rehellisyydestä,

samanaikaisesti elintarvikkeiden kanssa tulisi tarkastaa tarvikkeita, jotka on tarkoitettu joutumaan kosketuksiin niiden kanssa,

silmällä pitäen sisämarkkinoiden toteutumista olisi elintarvikkeet, jotka on tarkoitus kuljettaa yhteisön sisäisten rajojen yli, tarkastettava yhtä huolellisesti kuin tuottajajäsenvaltiossa kaupan pidettäviksi tarkoitetut elintarvikkeet,

tarkastustoiminnan on sen vuoksi periaatteessa perustuttava tuottajajäsenvaltion voimassa oleviin säännöksiin; tätä periaatetta ei tulisi kuitenkaan noudattaa siinä tapauksessa, että tarkastusviranomaista tyydyttävästi on sopivin keinoin, mukaan lukien kauppa-asiakirjojen esittämin en, osoitettu, että tuote on tarkoitettu toiseen jäsenvaltioon ja että se on tuon jäsenvaltion voimassa olevien säännösten mukainen,

tarkastusten tehokkuus edellyttää, että niitä suoritetaan säännöllisesti; niitä ei pidä kohteen, vaiheen tai sopivan ajankohdan osalta mitenkään rajoittaa, ja ne on lisäksi suoritettava niiden tehokkuuden takaamiseksi sopivimmassa mahdollisessa muodossa,

sen varmistamiseksi, ettei tarkastusmenettelyjä kierretä, on tarpeen säätää, etteivät jäsenvaltiot saa olla asianmukaisesti tarkastamatta tuotteita sillä perusteella, että tuote aiotaan viedä yhteisön ulkopuolelle,

on välttämätöntä, että tarkastajille annetaan riittävät valtuudet,

yritysten tulisi, vaikka niiden yhtäältä ei tulisi sallia vastustaa tarkastuksia, toisaalta saada turvatuksi lailliset oikeutensa, erityisesti oikeutensa valmistussalaisuuksiin ja oikeussuojaan,

elintarvikkeiden tarkastusta varten määrätyt viranomaiset voivat vaihdella jäsenvaltiosta toiseen; sen vuoksi on toivottavaa julkaista luettelo kussakin jäsenvaltiossa tällä alalla toimivista toimivaltaisista viranomaisista ja niiden toimialueista sekä lisäksi tarkastuksiin liittyviä analyysejä suorittavista hyväksytyistä tarkastuslaitoksista,

virallisten tarkastusten tulisi osaltaan tehokkaasti ehkäistä elintarvikelainsäädäntöön kohdistuvia rikkomuksia; sitä varten tulisi laatia asianmukaisten perusteiden mukaiset ohjelmat,

sisämarkkinoiden toteuttamiseksi ja niiden toimivuuden turvaamiseksi on tarpeen laatia myös yhteensovitettuja

(1) EYVL N:o C 20, 27.1.1987, s. 6, EYVL N:o C 88, 5.4.1987, s. 14 ja EYVL N:o C 131, 27.5.1989, s. 6
(2) EYVL N:o C 345, 21.12.1987, s. 80 ja EYVL N:o C 120, 16.5.1989
(3) EYVL N:o C 347, 22.12.1987, s. 1

ohjelmia yhteisön tasolla, vaikka ensisijaisesti onkin jäsenvaltioiden tehtävänä laatia omat tarkastusohjelmansa,

tällä hetkellä puuttuu vielä laajalti kokemuksia kansallisten ohjelmien ja yhteensovitettujen ohjelmien samanaikaisesta täytäntöön panemisesta; edellä tarkoitettujen kokemusten perusteella voi osoittautua tarpeelliseksi muuttaa tätä direktiiviä sen järjestelmän parantamiseksi, josta direktiivillä säädetään, ja

jäsenvaltioille tulisi sallia tietty määrä liikkumavaraa käytännön tarkastusmenetelmien osalta, jotta kunkin jäsenvaltion erityisoloihin parhaiten soveltuviin ja hyviksi osoittautuneisiin järjestelmiin ei puututtaisi,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

1 Tässä direktiivissä vahvistetaan virallisen elintarvikkeiden tarkastuksen yleiset periaatteet.

2 Tässä direktiivissä 'virallisella elintarvikkeiden tarkastuksella', jäljempänä 'tarkastus', tarkoitetaan sellaista tarkastusta, jossa toimivaltainen viranomainen toteaa, että

— elintarvikkeet,

— elintarvikelisäaineet, vitamiinit, kivennäissuolat, hivenaineet ja muut lisäaineet, jotka on aiottu sellaisina myytäviksi,

— elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvat aineet ja tarvikkeet,

ovat niiden säännösten mukaisia, joilla pyritään ehkäisemään kansanterveyteen kohdistuvia vaaroja sekä samalla varmistamaan liiketoiminnan rehellisyys ja turvaamaan kuluttajien edut, mukaan lukien kuluttajavalistusta koskevat säännökset.

3 Tätä direktiiviä sovelletaan rajoittamatta asiaa koskevien yksityiskohtaisempien yhteisön säännösten soveltamista.

4 Tätä direktiiviä ei sovelleta metrologian alan valvontaan.

2 artikla

1 Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tarkastukset suoritetaan tämän direktiivin mukaisesti.

2 Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että toiseen jäsenvaltioon lähetettäviksi tarkoitetut tuotteet tarkastetaan yhtä huolellisesti kuin omalla alueella kaupan pidettäviksi tarkoitetut tuotteet.

3 artikla

Jäsenvaltiot eivät saa olla asianmukaisesti tarkastamatta tuotetta sillä perusteella, että tuote on tarkoitettu vietäväksi yhteisön ulkopuolelle.

4 artikla

1 Tarkastukset on tehtävä

a) säännöllisesti;

b) silloin kun on otaksuttavissa, että direktiiviä ei ole noudatettu.

2 Tarkastukset on suoritettava tavalla, joka vastaa niiden tavoitteita.

3 Tarkastustoiminnan on katettava kaikki tuotannon, valmistuksen, yhteisön alueelle tapahtuvan tuonnin, jalostuksen, varastoinnin, kuljetuksen, jakelun ja kaupankäynnin vaiheet.

4 Tarkastukset on yleensä suoritettava ilmoittamatta niistä etukäteen.

5 Toimivaltaisen viranomaisen tehtävänä on kussakin tapauksessa valita 3 kohdassa olevasta luettelosta tutkimuksen kannalta sopivimmaksi katsottava vaihe.

5 artikla

Tarkastuksen tulee muodostua yhdestä tai useammasta seuraavista toimenpiteistä sen mukaan kuin 6–9 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaan on kunkin tutkimuksen osalta tarkoituksenmukaista:

1) katselmus;

2) näytteenotto ja analysointi;

3) henkilöstön hygieniatarkastus;

4) kirjalliset selvitykset ja muun asiakirja-aineiston tutkiminen;

5) yrityksen mahdollisten omien tarkastusmenetelmien ja niiden tulosten tutkiminen.

6 artikla

1 Katselmuksen kohteita ovat

a) sijaintipaikan, toimitilojen, toimistohuoneiden, laitoksen ja niiden ympäristön, kuljetusvälineiden, koneiden ja laitteiden kunto ja 4 artiklan 3 kohdassa mainituissa eri vaiheissa tapahtuva käyttö;

b) elintarvikkeen valmistuksessa ja tuotannossa käytetyt raaka-aineet, valmistusaineet, tekniset apuneuvot ja muut tuotteet;

c) puolivalmisteet;

d) valmiit tuotteet;

e) tarvikkeet, jotka on tarkoitettu joutuviksi kosketuksiin elintarvikkeiden kanssa;

f) puhdistus- ja huoltotarvikkeet ja -menetelmät sekä torjunta-aineet;

g) elintarvikkeen valmistus- tai jalostusmenetelmät;

h) elintarvikkeen merkinnät ja esillepano;

i) säilöntämenetelmät.

2 Tämän artiklan 1 kohdassa lueteltuja toimenpiteitä voidaan tarvittaessa täydentää

— tarkastettavana olevan yrityksen johtajaa ja työntekijöitä haastattelemalla;

— yrityksen asentamien mittalaitteiden lukemia tutkimalla;

— toimivaltaisen viranomaisen omilla laitteillaan suorittamilla yrityksen asentamilla laitteilla saatujen mittaustulosten tarkastuksilla.

7 artikla

1 Edellä 6 artiklan 1 kohdan b–f alakohdassa luetelluista tuotteista voidaan ottaa näytteitä analysointia varten.

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että asianomaisilla on mahdollisuus hankkia asiassa vastanäyttöä.

2 Analyysit on suoritettava virallisissa tarkastuslaitoksissa.

Jäsenvaltiot voivat valtuuttaa muunkin tarkastuslaitoksen suorittamaan edellä tarkoitettuja analyysejä.

8 artikla

Edellä 5 artiklan 3 alakohdassa tarkoitettujen hygieniatarkastusten kohteina ovat henkilöt, jotka työssään joutuvat suoraan tai välillisesti kosketuksiin 6 artiklan 1 kohdan b–f alakohdassa tarkoitettujen materiaalien tai tuotteiden kanssa.

Tällä tarkastuksella on tarkoitus varmistaa, että henkilökohtaista siisteyttä sekä pukeutumista koskevia terveysstandardeja noudatetaan. Tarkastuksen suorittamisella ei rajoiteta lääkärintarkastusten suorittamista.

9 artikla

1 Tarkastajien on 4 artiklan 3 kohdassa luetelluissa eri vaiheissa voitava tutustua luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden esittämiin kirjallisiin selvityksiin ja muuhun aineistoon.

2 Tarkastajien on voitava myös ottaa jäljennöksiä ja otteita tutkittavaksi saamastaan kirjallisesta ja muusta aineistosta.

10 artikla

Jos tarkastaja havaitsee tai epäilee säännöksistä poiketun, hänen on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin.

11 artikla

1 Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että tarkastajilla on oikeus suorittaa 6–10 artiklassa säädettyjä toimenpiteitä.

2 Jäsenvaltioiden on velvoitettava luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, joita asia koskee, suostumaan tämän direktiivin mukaisesti suoritettaviin tarkastuksiin ja avustamaan tarkastajia heidän työssään.

12 artikla

1 Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tarkastuksen alaisilla niin luonnollisilla henkilöillä kuin oikeushenkilöillä on oikeussuojakeinot sellaisten toimenpiteiden varalta, joihin toimivaltainen viranomainen on tarkastusta varten ryhtynyt.

2 Jäsenvaltioiden on säädettävä, että tarkastajien on noudatettava salassapitovelvollisuutta.

13 artikla

Sen varmistamiseksi, että tätä direktiiviä sovelletaan yhtenäisesti kaikissa jäsenvaltioissa, komissio antaa vuoden kuluessa direktiivin antamisesta sekä Euroopan parlamentille että neuvostolle kertomuksen

a) elintarviketarkastajille tarjolla olevan koulutuksen tasosta jäsenvaltioissa;

b) mahdollisuudesta laatia yhteisön säännökset tarkastajien perus- ja jatkokoulutuksesta;

c) mahdollisuudesta laatia yhteisön laatustandardit kaikille niille tarkastuslaitoksille, jotka osallistuvat tämän direktiivin mukaiseen tarkastus- ja näytteenottotoimintaan;

d) mahdollisuudesta luoda yhteisön tarkastuspalvelu, joka antaisi muun muassa kaikille tarkastustyöhön osallistuville laitoksille ja henkilöille tilaisuuden tietojenvaihtoon.

14 artikla

1 Jäsenvaltioiden toimivaltais(t)en viranomais(t)en on laadittava etukäteen ohjelmat, joissa määritellään niiden tarkastusten laatu ja suoritustaajuus, joita on suoritettava 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti tiettynä ajanjaksona säännölli-sesti.

2 Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle vuosittain 1 päivään toukokuuta mennessä kaikki tarvittavat tiedot 1 kohdassa tarkoitetun suunnitelman täytäntöön panemisesta edellisen vuoden aikana, mainiten tarkoin

— ohjelmien laatimisessa noudatetut perusteet;

— suoritettujen tarkastusten lukumäärän ja laadun;

— todettujen rikkomusten lukumäärän ja laadun.

3 Komissio toimittaa joka vuosi 16 päivään lokakuuta mennessä, ensimmäisen kerran vuonna 1991, jäsenvaltioille seuraavan vuoden yhteensovitettua tarkastusohjelmaa koskevan suosituksen kuultuaan niitä asiasta pysyvässä elintarvikekomiteassa. Suositusta voidaan myöhemmin muuttaa, mikäli se yhteensovitettua ohjelmaa sovellettaessa osoittautuu tarpeelliseksi.

Yhteensovitetussa ohjelmassa on erityisesti osoitettava, mitä ensisijaisuusjärjestystä on sitä täytäntöön pantaessa noudatettava.

Edellä 2 kohdassa säädettyihin tietoihin on sisällyttävä erityinen erillinen jakso yhteensovitetun ohjelman täytäntöön panemisesta.

4 Komissio toimittaa viiden vuoden kuluttua tämän direktiivin tiedoksi antamisesta neuvostolle tämän artiklan soveltamisesta kertomuksen tarvittaessa asianmukaisine ehdotuksineen.

15 artikla

Kunkin jäsenvaltion on toimitettava komissiolle:

— luettelo, josta ilmenee toimivaltainen viranomainen tai toimivaltaiset viranomaiset ja niiden asiallinen ja alueellinen toimivalta;

— luettelo virallisista tarkastuslaitoksista tai toimivaltaisten viranomaisten hyväksymistä tarkastuslaitoksista, jotka ovat velvolliset suorittamaan valvontaan liittyviä analyysejä.

Kummatkin luettelot julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisen lehden* C-sarjassa.

16 artikla

Jäsenvaltioiden on 12 kuukauden kuluessa tämän direktiivin tiedoksi antamisesta annettava ja julkaistava lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset noudattaakseen tätä direktiiviä viimeistään 24 kuukauden kuluttua sen tiedoksi antamisesta ([1]). Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

17 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Luxemburgissa 14 päivänä kesäkuuta 1989.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

P. SOLBES

([1]) Tämä direktiivi on annettu tiedoksi jäsenvaltioille 20 päivänä kesäkuuta 1989